

С. Й. Вовканич

Міграційна політика як механізм «інтеграції» України до імперій шляхом її десоборнізації

На основі комплексного підходу до бінарного захисту людини та її нації виокремлено соціогуманістичний імператив збереження національної ідентичності під час міграційної політики імперій. У цьому контексті інтеграція України розглядається як чинник буття українців, яке може забезпечуватися реалізацією стратегічних складових національної ідеї, внутрішньою соборнізацією країни та її зовнішньою євроінтеграцією.

Ключові слова: соборність, межовість, неекономічні чинники ефективності економіки та розбудови держави, українська національна ідея.

Постановка проблеми. Міграція як соціально-економічне явище не є виключно негативом, особливо, коли міграційна політика держави проводиться в системі вільного обміну передовим досвідом, інноваційною діяльністю, новаторськими знаннями, технологіями тощо. Проте ця рефлексія не є адекватною щодо України, бо повною мірою не реалізовувалася впродовж довгого часу її бездержавності. Щодо цього історично можна виділити принаймні три часові періоди. По-перше, це характерно для періоду загарбання царською імперією, коли міграційна політика царизму стала одним із визначальних важелів «інтеграції» України до складу імперії: її поглинання і русифікації. Російський царизм з допомогою усіляких економічних пільг та привілеїв спонукав до щедрого заселення українських земель представниками інших національностей, передовсім німців, греків, болгар, сербів тощо. Найбільше, звичайно, він інспірував аби розмити українськість, росіян [7]. До корінних українців застосовувалася, особливо під час столипінських реформ, хитра політика буцімто вигод від переселення на землі Зеленого і Сірого клинів, Поволжя, Алтаю тощо.

По-друге, це стосується періоду радянської імперії зла, тобто панування тоталітарного компартійного правління. Ще свіжі в пам'яті енкаведистські виселення до Сибіру, Казахстану, коли зміни національної структури населення здійснювалися за допомогою геноцидних голодоморів українців, згоди уряду Союзу на злочинну польську операцію «Вісла», під час якої з споконвічно-рідних земель був депортований один із трьох карпатських субетносів – лемки, а в 1950 році виселені з своїх домівок ще і західні бойки. У час злочинних кампаній виселень і переселень, звісно, знищувалися українці як куркулі, буржуазні націоналісти, іноземні шпигуни чи, просто, як «сочувствующие». Усі вони заздалегідь були приречені на насильну депортацію,

© С. Й. Вовканич, 2013.

розстріли, каторгу; у кращому випадку – на «воспитание новых советских людей» та «інтеграцію» в тіло нібито їхньої імперії. Натомість «бдителі» за цими виховно-трансформаційними процесами моментально освоювали їхні будівлі, завозили свої сім'ї, займали опустілі квартири, території, простори, запроваджуючи буцімто соціалістичну економіку та нові порядки.

Насправді під камуфляжем месіанства носіїв нового устрою ховалися «временщики» з психологією орди, що організовували мілітарну економіку для продовження загарбницько-імперського російського «пути на Запад». Справжня їхня мета – це «інтеграція» до складу совітської (читай – російської) імперії нових народів за допомогою нових кочівних грабінницьких походів військових комісарів під модерно-пропагандистським, буцімто гуманним соціалістичним ідеологічним прикриттям – проведення світової пролетарської революції та звільнення «трудящих всего мира» від непосильної експлуатації жорстоким буржуазним світом. Нас, українців, вже на цей час «звільнили» і на то, здавалося, нема ради, адже в стратегічних планах так званих світових визволителів ніколи не було навіть натяку на ідею створення самостійної України чи вільного вибору вектора її інтеграції. Вільна інтеграція, як і така ж міграція завжди зумовлені вільним рухом вільної людини до вільної країни, тобто свободою вибору вектора руху. Бажання Петра I «інтегрувати» через вікно Росію до Європи призвело до «міграції» невільників із України для риття помийних каналів імперського Петербурга. Геноцидний Голодомор 1932 – 1933 років, вісімдесятилітню трагедію якого нині згадуємо, спричинив «міграцію» втечі від смерті українських селян до зросійщених міст, де на них чекали триби неминучої імперської асиміляції. Ідеї Гітлера підкорити Європу спричинили нацистську «інтеграцію» українців в Німеччину для каторжної праці на Третій Рейх. Не важко уявити: яким був би сьогодні рівень життя фінів, їх освіти, культури, свободи, напрямки міграційних потоків, якби СРСР вдалося окупувати Гельсінкі.

По-третє, хоч як не прикро, але треба визнати, що синдром неадекватності міграційної політики простежується, правда, в іншій формі, і в період Незалежності, коли Україна страждає від неупорядкованої інтелектуальної міграції [2]. Йдеться насамперед про втрати молодих талантів студентства, творчого потенціалу працездатних вчених, інженерів, висококваліфікованих робітників, без яких Україні важко стати сучасною розвиненою державою, перейти на нові уклади економіки. На жаль, держава фактично усунулася від регулювання міграції кваліфікованих кадрів, обмежившись визнанням за людиною права на свободу переміщень в числі свобод руху капіталів, послуг, інформації. Особливо трагічно звучать наміри суб'єктів інтелектуальної міграції не повертатися, позаяк вони не бачать перспектив збільшення робочих місць, можливостей застосування

своїх знань, які без діла старіють. При цьому молодь не безпідставно мотивується, орієнтуючись на потужну моду так званих національних еліт, що завдяки партійно-олігархічній клановості, корупції, корисливо посилає свої чада, а не талановитих дітей навчатися за кордон. Здавалось б, що вони, закінчивши навчання в престижних дорогих ВНЗ, принесуть такі потрібні Україні нові знання, навички, ідеї. Але їхні наміри переважно далекі від патріотичних бажань працювати на рідну країну, берегти традиції нації, її ідентичність. Що гірше, вони себе переважно не ідентифікують українцями, розмовляють російською і розглядають Україну, як вигідне місце нетрудового бізнесу [8]. Для них інтеграція в ЄС – це не збереження **буття** нації, а шанс отримати особисті вигоди і надприбутки.

Метою статті є виокремлення актуальності проблеми значення вибору вектора інтеграції України для екзистенції нації та збереження її ідентичності; розгляд не лише економічних засобів, а і неекономічних чинників ефективного державотворення. Використання аксіологічного підходу до пошуку низки неекономічних ресурсів для підвищення ефективності економіки та розбудови національної держави, який допоможе не тільки виділити такий вагомий об'єднуючий націю чинник як українська Ідея. Рівно ж – показати, що немає чистої економіки – немає рафінованих неекономічних факторів її ефективності, а є система національних і загальнолюдських цінностей. Основна **гіпотеза** полягає в тому, що лише через призму аксіології можна належно оцінити освітню, міграційну чи мовну політику як визначальний механізм «інтеграції» України, що використовувався царською і радянською імперіями для її російщення та поглинання. Інтеграція і міграція в системі зміцнення соборності України, її незалежності – не ізольовані процеси. Усі, хто краде і вивозить вкрадене, ні своє життя, ні своїх дітей в Україні не планує. Оцінити вагомість і нагальність потреб зміцнення соборності України як механізму протистояння загрозам її «декомпозиції», яку активно проповідують ідеологи імперського «обустройства» Росії та поширення доктрини «русского мира» – завдання нашої екзистенції. Рух до Європи – не географічний чи економічний вектор, а цінності, де соборність, незалежність виступають беззаперечними пріоритетами та доленосними імперативами. Недопущення десоборнізації України – надзвичайно вагоме державне завдання реалізації національної ідеї та остаточного припинення імперських порушень в системі тяглості розвитку українськості.

Виклад основного матеріалу. Не регіонально-ринкова ціна, а соборно-національна цінність. Інтеграційний вибір України – це не лише економіка, обсяги ринків та їх наслідки. Що більше, коли держава неефективна, економіка переважно залежить від неекономічних факторів [6]. Однак, неекономічні чинники – це не тільки соціальні, політичні, соціологічні

чи соціально-психологічні; вони – ті й другі, і якісь треті, врешті, всі разом. Вони – громадські, громадянські і спільнотні; національні та загальнолюдські; духовні (інформаційні, ідеальні) та матеріальні; транскордонні і геополітичні; історичні та новітні, світоглядні та ментальні, медичні та екологічні, де будь-який названий (і не згаданий) чинник наведеної множини може стати мультиплікатором суспільного розвитку. У цьому контексті актуалізується проблема комплексності їх вивчення через призму аксіології як ціннісних і архіважливих для вибору вектора інтеграції України та її екзистенції. Сьогодні інтеграція України вимагає нової парадигми **буття** української нації. Це не під силу тільки економістам.

Отже, у вектора вибору не регіонально-ринкова ціна, а загально-національна цінність у широкому вимірі загальнолюдських вартостей. Алогічно і нерозумно прив'язувати такий вибір виключно і до господарських потреб окремих регіонів (Карпатського, Подільського, Слобожанського чи Донецького) саме зараз, коли в черговий раз пропонується поділити на вісім частин Україну, аби її федералізувати. А відтак «декомпозицировать» і на правах «старшого» брата, якого Русь родила пізніше, знову наївних малоросів по-імперському «воссоединить в едином русском мире». Проте, так поступаючи, не тільки ризикуємо комплексністю розгляду всеукраїнських державотворчих чинників, а і залишити **соборність** України – чи не найголовнішу аксіологічну складову її національної ідеї, – поза геополітичним контекстом, поза історичною та природною соціально-психологічною її межовістю [1]. Піддавшись пропаганді імперсько-поглинаючого «мира», ризикуємо загубити цілу, за Франком, людину, адже розглядаємо феномен її цілісності поза «рамами нації», поза складним, комплексним та адекватним для їх розвитку середовищем, часом, простором.

У нашому розумінні сутність соборності, як й межовості України не вичерпуються територіально-географічною наповненістю. В українському дискурсі соборність не означає імперське «собрание земель», проведення собору одержавленої церкви чи «открытого партийного собрания». Вона набуває іншого, ціннісно-просторового виміру, акумулюючи принаймні чотири важливі інтегративні аспекти життя української людини і нації. Тобто їх життя «на межі», однак, – не на маргінесі, а в площині ідентифікації, культурно-інтелектуального медіаторства і цивілізаційного поступу, де людини та її нація – єдине соборне ціле. Ці якості не повинні залишитися поза вибором вектора зовнішньої інтеграції, яка, своєю чергою, корелюється з внутрішньою, тобто із соборнізацією України, якій завжди перешкождали імперська денационалізація і загарбницький поділ українців на денационалізованих та тих, котрих ще треба деукраїнізувати. Це, на задум сучасних неореваншистів, призводило і має призвести нині

до розколу України, її «декомпозиції», тобто до десоборнізації країни та ослаблення нації, а відтак збільшення шансів на нове поневолення [5].

Отже, соборність – це, передовсім, антиідея імперському розпорощенню сил і ресурсів корінного народу, розмиванню його національної свідомості, ідентичності та об'єднаного потенціалу. Тому соборність – це стратегічна складова української ідеї, що відображає, по-перше, здатність нації працювати і творити разом, синергійно задля підвищення добробуту. Тобто це соціально-психологічні якісні риси, які віддавна стали притаманні українству як ментальні характеристики, що сформувалися тисячолітньою історією життя на пограниччі. По-друге, це індикатор внутрішньої і зовнішньої інтеграції соціуму як ствердний вияв його націоцентричності. Тобто рівень усвідомлення, який детермінується знанням, що власна оселя зводиться найшвидше, коли спільнота (громада) об'єднана і діє заодно, дружньою патріотичною толокою. По-третє, це всенародна солідарність і довіра до відроджуваної державності як до своєї, віками вимріяної. По-четверте, це прояв консолідації народу в прискоренні довгоочікуваних ренесансних процесів творення власної національної держави, на реалізацію ідеї та природного права якої на самостійність поневолювачі завжди позбавляли Україну, стверджуючи: вона можлива лише у єдиній родині великого загарбника.

Таким чином, зміцнення соборності – це не лише усунення ініційованого партіями регіонального, буцімто непереборного протиставлення, а насправді піарного протиборства як прояву постсовкового синдрому прислужливої хохляцької запопадливості. Це, головню, зміцнення традиційної толерантності українців у їх ставленні до різних культур, в т. ч. малих народів, прямих інформаційних контактів з далекою і ближньою діаспорою, збереження на пограниччі відрубності власної культури посеред розмаїття інших світів. Йдеться про життя-буття між релігійним православ'ям і католицизмом, між європейською та азіатською культурою, нинішньою консенсусно-громадською і керованою демократією, інноваційним високотехнологічним та мобілізаційно-сировинним розвитком економіки, зрештою між СНД, Митним союзом і ЄС, НАТО, між бажаною зоною вільної торгівлі та Асоціацією європейських держав тощо.

В Україні не досліджується соборність в комплексі зі життям нації «на межі», що зумовлює транзитність у контексті її сучасних інтеграцій, медіаторства і зростання цих феноменів в умовах глобалізації та насущною потребою зупинити подальшу девальвацію національних цінностей. Йдеться про транзитність не тільки і не стільки як транспортно-просторову, прикордонну чи транснаціональну геополітичну реальність, скільки соціально-психологічну, духовно-інтелектуальну, ментальну, ідеологічно-світоглядну, територіально-патріотичну характеристику життєдіяльності

народу на «стику» різних навколишніх культур, тобто про виживання і толерантність на межі розмаїття звукових, інформаційних просторів, металітетів, свободи вибору векторів інтеграції та інше.

Проте за таких умов (як свідчить історія та реалії сьогодення) важливо виховувати толерантність не тільки серед корінного (титульного) народу, робити його країну перекидним «містком» між берегами різних культур, релігій, військових блоків, економічних і політичних союзів. Пограничне медіаторство не прирівнюймо до життя на мосту, що більше, до плебейського пристосуванства. Адже на мосту не живуть, а по ньому ходять, а ще гірше їздять, і навіть чужі танки [5]. За обставин імперського мислення, ослабленості корінної нації виникає велика низка спокус агресивніших сусідів придумати ідеологію федералізації України, «відрізання» від позаблокової, далекої від потуги колективних форм захисту, певної скиби чи морської коси. Якою не була б ця скиба чи коса, вона для українців – їхня обітована земля, а люди на ній мають право на самостійний розвиток, на відродження і збереження своєї національної ідентичності, відрубності своєї культури, на своє інформаційне середовище, а відтак на адекватний простір з його відповідним ідеологічним забезпеченням, наскрізним фундаментом якого – українська національна ідея (УНІ), унікальність якої, як і соборності, неможовити країни, нині ігнорується.

Це особливо недопустимо в системі нееконімічних факторів розбудови ефективної економіки, держави, її ідеологічного та іншого забезпечення. Адже не одне покоління патріотів України платилося життям саме за національну ідею, за вибір вектора руху до державницького усамостійнення, досягнення національного ідеалу в структурі загальнолюдських цінностей і благ. Нині за національну ідею вже не треба вмирати, а удосконалювати її візію і місію, важко щоденно працювати над їх реалізацією [3]. На жаль, ми досі широко не соціалізували українську ідею, не зробили її наріжним каменем державотворення, на його ідеологічному фундаменті, в програмних текстах проурядових і опозиційних партій – порожньо. Це унеможлиблює визначити не лише стратегію, дерево цілей розвитку нації, наявні ресурси державотворення, пріоритети їх використання, а і оптимізувати вибір самого вектора інтеграції України, досягнути в його пошуку ідеалу мудрості (софійності) нації, вийти на позаекономічні смисли руху до вершин цивілізації, розширити комплекс національно-ідеологічних, філософсько-світоглядних, соціально-правових, геополітичних, міграційних та інших чинників прискорення розбудови держави.

Велика і Мала національна ідея. Актуалізація перспектив інформаційно-просторової, інноваційної моделі розбудови національної держави, її євроінтеграційних намірів ставить на порядок денний потребу: опра-

цювати систему її ідеологічного забезпечення, яка ґрунтуватиметься на загальноукраїнських інтересах, що акумулюються такими сучасними складовими Великої національної ідеї – Україна: соборна, українська, гідна людини і нації. Тут не будемо деталізувати кожну складову, що більше, соборність вже характеризувалася [11]. Святага святих завдань УНІ – це сформувати єдиний національний економічний, мовно-інформаційний, культурний, релігійний та інші простори, в яких усі українці різних регіонів за допомогою освіти та просвіти могли усвідомити себе соборною державоцентричною нацією. Водночас, українська Україна не означає зловмисно підкинутого гасла: Україна лише для українців. Ми єсть єдиний український народ: сім'я для кожного, хто працює на нашу національну ідею. Інтеграція вимагає бути соборними українцям: не галицькими і не буковинськими, не донецькими чи харківськими. Потрібна важка праця спільноти, регіонів і кожного осібно, аби забезпечити добробут, гідну зарплатню, соціальний захист, чисту воду, повітря, належну охорону здоров'я і т. ін. Концепт побудови країни, гідної людини і нації, широко адаптований розвиненими державами, але якість нинішньої нашої праці та інтегративної соборності не дозволяють «дотягнутися» до їхніх життєвих стандартів [10].

Управління чи регулювання міграційною політикою, якщо воно не виходить із фундаментальних принципів національної ідеї, то в той чи інший спосіб за шкодою долучається до імперської десоборності України. Адже, якщо сучасні українці й далі шукають щастя в еміграції, а рідна держава нічого не робить, аби їх повернути додому, то мимоволі виникають запитання стосовно інших стратегічних складових УНІ: чи українську Україну будуюмо, і чи створюємо в ній належні умови – гідні для бінарного розвитку людини і нації. Вибір вектора інтеграції України є необхідністю для виживання нації, одним з пріоритетних стратегічних факторів її буття, розвитку та досягнення цивілізаційних вершин людства.

Прискорення розбудови національної держави, як засвідчив 10-ий Ялтинський форум політиків та економістів, вимагає нових знань, технологій, інноваційних дій, водночас – інтенсифікації нових рухів і талантів до них. Недарма нами виокремлюється Мала національна ідея: «Знання, інформація і рух (чин, дія)» як робочий інструментарій вирішення тих чи інших складових Великої, інтегратор Ідеї та Дії, передовсім молоді яко прискорювача державотворення. Мала ідея – це поточне, часто – тактичне гасло. Мала як частина Великої стратегічної національної ідеї спрямовує сьогодні продуцентів лідерської інтелектуальної власності, творчу енергію наукової молоді на: інтенсивне використання нових знань, досягнень науки, інтелектуально-інноваційних чинників створення модерної національної держави, економіки знань, збільшення інвестицій

у розвиток людини – її освіти, культури, інтелектуального капіталу; побудову інформаційного, громадянського й правового суспільства, збереження генофонду українського народу, тьгтлості його розвитку в плані безперервного досягнення високої освітності, креативності, духовності та моралі; зрештою, пізнання навколишнього світу, зменшення його ентропії (невизначеності) та небезпек – внутрішніх і зовнішніх. Є соборна нація як повноцінне, самодостатнє соціально-економічне, етнокультурне середовище, є інформаційний простір, який не гнітить, не розмиває тотожність народу, повнокровно функціонує передача знань від покоління до покоління – значить виховується національно свідома, цілісна людина і ковітальна спільнота. Тобто спільнота, здатна відроджуватися завдяки новітній зеленій ідеології, що не асимілює корінний народ, та соціогуманістичній політиці, які, підживлюючи це середовище, розширюють його життєздатність у всенаціональному та світовому вимірах.

Висновки. Не матиме Україна свого Бальцеровича чи Вацлава Гавела, допоки соборно не задіє неекономічні чинники ефективної економіки і розбудови української держави, гідної людини у вимірі загальнолюдських і загальнонаціональних цінностей, тобто в площині координат бінарного захисту і людини, і нації. Що більше, не йтиме до нас наш Апостол правди і науки, допоки не враховуватимемо фактор збереження українськості та, пов'язані з ним, аксіологічні аспекти вибору вектора інтеграції та міграції. Справді, нас може спіткати точка неповернення й її причиною будемо ми самі. Вибір вектора євроінтеграції означає поставити перепону асиміляційному фактору імперського російщення України. Тому під час вибору взаємопов'язаних інтеграційно-міграційних векторів пильнуймо, контролюймо себе і дії уряду, опозиції і п'ятої колони, різних церков та громадських організацій. Причому не треба високопосадовцям дії соціуму гостро засуджувати як не професійні. Вони свідчать про зародження, на щастя, громадянської спільноти як універсальної інституції, котра, як прийнято в світі, може їх найняти на службу, а може і звільнити. Для цього не потрібні гроші, закордонні інвестиції: треба бути розумною, небайдужою, достатньо організованою нацією, щоб зберегти, власну ідентичність, окремішність культури за будь-яких світових трендів, підступних сусідських форматів та формул інтеграції, відтак вимушених негативних міграційних і асиміляційних потоків.

Власне, вибір найоптимальнішого – це не лише раціональний вектор майбутнього, а і мистецтво реалізації можливого, яке стане згодом притаманним молодим українським політикам, врешті, активному ядру інтелектуалів у самоуправлінні свідомих громадян. Коли їх критична маса буде достатньою, аби вона, а не перст партійного лідера самовладно

скеровував в 2015 році вибір кандидата в Президенти України, – покаже час. Але про це авторитетніше можуть судити, вочевидь, вже наступні покоління. А нам, сущим, слід думати про стан і умови життя, які їм залишимо. У гармонії сталості та стратегії тяглості розвитку України, власне, адекватності наших нинішніх дій щодо реалізації соціогуманістичних імперативів буття нації, її державницької ідеї та раціональності вибору вектора інтеграції. Без цього знову пануватимуть «желудкові ідеї» [12]. І українське життя буде «вивернене з своїх нормальних умов, історично і географічно сформованої колії й викинено на великоруський ґрунт, на потік і розграблення» замість збереження «тяглості при вічному поступі вперед» [4].

Щоб зберегти тяглість розвитку для прийдешніх, потрібно задіяти не тільки твердо усвідомлений комплекс неекономічних факторів ефективної економіки, а і зробити це на засадах нової соціогуманістичної парадигми модернізації України як Соборної, Української, гідної Людини і Нації новітньої держави з європейським вектором руху до світових цивілізаційних смислів. Отже, потрібні адекватні суспільні інституції та національний інформаційний простір, економні структури і духовно-культурні цінності, конкурентоспроможна освіта, наука і патріотично-діяльна мотивація, інноваційне мислення і традиції служіння, соціальна та громадянська активність, відповідальна влада і належна екологія тощо. Хоч це не всі та й без часового виміру стратегічні вектори прориву, але наведена їх множинна достатня, щоб зробити Україну Європою, а Європу – в Україні [9]. Євроінтеграція уможливило це і дає шанс, який може бути єдиним для нинішнього покоління. Його втрату прийдешні можуть нам не пробачити.

Список використаних джерел

1. Вовканич С. Й. Глобалізація, євроінтеграція України та збереження її національної ідентичності: цивілізаційні виклики і націоцентричні імперативи: Преп. наук. доп. ; НАН України. Ін-т регіон. досліджень. – Львів, 2004. – 87 с.
2. Вовканич С. Й. Інтелектуальна міграція населення у контексті соціогуманістичної парадигми української національної ідеї. / С. Й. Вовканич, В. Я. Бідак, О. О. Левицька ; за ред. В. С. Кравціва ; НАН України. Ін-т регіональних досліджень // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2012. – Вип. №4. – С. 241-250.
3. Гець В. М. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України. В 3 томах / В. М. Гець. – К. : Фелікс, 2007.
4. Грушевський М. С. З нашого культурного життя : Твори у 50 томах. Т. 2. Суспільно-політичні твори (1907-1914) / М. С. Грушевський. – Львів, 2002. – С. 306-317.
5. О комплексе мер по вовлечению Украины в евразийские интеграционные процессы // Дзеркало тижня. – 2013. – №29. – 17 серпня.

6. Пасхавер О. Коли держава неефективна, економіка залежить від неекономічних факторів / О. Пасхавер // День. – 2013. – № 120-121. – С. 2.
7. Реєнт О. Модерна українська нація / О. Реєнт // День. – 2013. – №120-121. – 12-13 липня. – С. 8.
8. Семків Р. Чому не йде апостол правди і науки? / Р. Семків // Тиждень». – 2013. – № 35. – 30 серпня – 5 вересня. – С. 16-18.
9. Вовканич С. Соціогуманістична парадигма буття – матриця національної ідеї України ХХІ сторіччя / С. Вовканич. – Львів : Інститут соціогуманітарних проблем людини, 2012. – №6. – С. 7-50.
10. Субетто А. И. Ценности в системе общественного интеллекта. «Ценностная война» и защита ценностной самоидентификации российской цивилизации / А. И. Субетто . – Харків : Соціальна економіка. – 2010. – №3. – С. 93-96.
11. Українська Національна ідея як духовно-інтелектуальний код соборності народу: етнічний, інтеграційний та цивілізаційний вектори : матеріали круглого столу / за ред. В. С Кравціва ; НАН України. Ін-т регіон. досліджень. – Львів, 2011. – 62 с.
12. Франко І. Поза межами можливого : Вибрані твори у 50 томах. Т. 45 / І. Франко. – К. : Наукова думка, 1986. – С. 277-284.

Вовканич С.И. Миграционная политика как механизм «интеграции» Украины к империям путем ее десоборнизации.

На основе комплексного подхода к бинарной защите человека и его нации выделен социогуманистический императив сохранения национальной идентичности при миграционной политике империй. В этом контексте интеграция Украины рассматривается как фактор бытия украинцев, которое может обеспечиваться реализацией стратегических составляющих национальной идеи, внутренней соборнизацией страны и ее внешней евроинтеграцией.

Ключевые слова: соборность, граничность, неэкономические факторы эффективности экономики и развития государства, украинская национальная идея.

Vovkanych S.Y. Migration Policy as a Mechanism of «Integration» of Ukraine to the Empires by its Dividing.

Socio-humanistic imperative of preserving national identity during migration policy of empires is allocated on the basis of complex approach to binary protect of man and his nation. In this context, the integration of Ukraine is considered as a factor of its national being, which can be ensured implementation of the strategic components of the national idea, unification inside of the country and its European integration.

Key words: unity, boundary, non-economic factors of economic efficiency and capacity of the state, the Ukrainian national idea.